

अनुसूची-३

नेपाल स्काउट नियमावली, २०७७

नेपाल स्काउट ऐन, २०५० को दफा २७ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल स्काउट राष्ट्रिय परिषद्ले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

नेपाल स्काउट नियमावली
२०७७

राष्ट्रिय प्रधान कार्यालय
लैनचौर, काठमाडौं, नेपाल
फोन: ४४१९००१, ४४२५७६२
फ्याक्स : ९७७-१-४४१३३६९

सर्वाधिकार : प्रकाशकमा सुरक्षित

प्रकाशक :
नेपाल स्काउट
राष्ट्रिय प्रधान कार्यालय
लैनचौर, काठमाडौं, नेपाल

परिच्छेद - १
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (क) यी नियमहरूको नाम “नेपाल स्काउट नियमावली, २०७७” रहेको छ ।
(ख) यो नियमावली स्वीकृत भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा:

- (क) “ऐन” भन्नाले नेपाल स्काउट ऐन, २०५० सम्भन्नु पर्छ ।
(ख) “मन्त्रालय” भन्नाले सङ्घमा युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय र प्रदेशमा सम्बन्धित प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय सम्भन्नु पर्छ ।
(ग) “कार्यालय” भन्नाले सङ्घमा राष्ट्रिय प्रधान कार्यालय, प्रदेशमा प्रदेश स्काउट कार्यालय र स्थानीय तहमा स्थानीय स्काउट कार्यालय सम्भन्नु पर्छ ।
(घ) “प्रदेश आयुक्त” भन्नाले नियम १२ बमोजिम निर्वाचित प्रदेश स्काउट कार्यकारी समितिको अध्यक्ष सम्भन्नु पर्छ ।
(ङ) “प्रदेश प्रमुख स्काउट” भन्नाले सम्बन्धित प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्री सम्भन्नु पर्छ ।
(च) “प्रदेश संरक्षक” भन्नाले सम्बन्धित प्रदेशको मुख्यमन्त्री सम्भन्नु पर्छ ।
(छ) “प्रदेश स्काउट” भन्नाले नियम ७ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशमा गठन भएको प्रदेश परिषद्, प्रदेश कार्यकारी समिति र प्रदेश स्काउट कार्यालय सम्भन्नु पर्छ ।
(ज) “प्रदेश स्काउट सदस्य” भन्नाले यस नियमावलीबमोजिम निर्वाचित वा मनोनित प्रदेश स्काउट कार्यकारी समितिको सदस्य सम्भन्नु पर्छ ।
(झ) “स्थानीय आयुक्त” भन्नाले नियम २१ बमोजिम निर्वाचित प्रदेश स्काउट कार्यकारी समितिको अध्यक्ष सम्भन्नु पर्छ ।
(ञ) “स्थानीय तह” भन्नाले गाउँपालिका र नगरपालिका सम्भन्नु पर्छ, र यस शब्दले उपमहानगरपालिका र महानगरपालिकालाई समेत जनाउँछ ।
(ट) “स्थानीय प्रमुख स्काउट” भन्नाले सम्बन्धित स्थानीय तहको कार्यपालिकाको उपाध्यक्ष र उपप्रमुख सम्भन्नु पर्छ ।
(ठ) “स्थानीय स्काउट” भन्नाले नियम १७ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशमा रहेका स्थानीय तहमा गठन हुने स्थानीय स्काउट सम्भन्नु पर्छ ।
(ड) “स्थानीय संरक्षक” भन्नाले सम्बन्धित स्थानीय तहको कार्यपालिकाको अध्यक्ष र प्रमुख सम्भन्नु पर्छ ।
(ढ) “इकाई” भन्नाले नियम २५ बमोजिम गठित इकाई सम्भन्नु पर्छ ।
(ण) “राष्ट्रिय तालिम दल” भन्नाले नियम ४१ बमोजिमको पुरुषतर्फ ए.एल.टी. र महिला तर्फ सर्टिफिकेट वा सोभन्दा माथि तालिम पूरा गरेको सक्रिय स्काउटर सम्भन्नु पर्छ ।
(त) “स्काउटर” नेपाल स्काउटले समय-समयमा विश्व स्काउटको निति अनुरूप

2

११

- निर्धारण गरेको पुरुष तर्फ वि.टी.सि देखि एल.टी. र महिलातर्फ पि.टि.सी. देखि डिप्लोमा तह सम्मको तालिम प्राप्त स्काउटर सम्मन्तु पर्छ ।
- (थ) "स्काउट नियम" भन्नाले अनुसूचि १ मा उल्लेख गरिएका नियम सम्मन्तु पर्छ ।
- (द) "स्काउट प्रतिज्ञा" भन्नाले अनुसूचि २ मा उल्लेख गरिएका प्रतिज्ञा सम्मन्तु पर्छ ।
- (ध) "स्काउट" भन्नाले पुरुषतर्फ क्व, व्वर्डज स्काउट, रोभर, स्काउटर र महिलातर्फ ब्राउनी, गर्लस् स्काउट, रेन्जर र स्काउट सम्म सम्मन्तु पर्छ ।

परिच्छेद - २

सल्लाहकार सभा सम्बन्धी व्यवस्था

३. सल्लाहकार सभाको गठन: (१) स्काउटको क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याएका व्यक्तिहरू मध्येबाट राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले केन्द्रमा, प्रदेश कार्यकारी समितिले प्रदेशमा र स्थानीय कार्यकारी समितिले स्थानीय तहमा आवश्यकता अनुसार सल्लाहकार सभा गठन गर्न सक्नेछ ।
- (२) सल्लाहकार समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार र बैठक सम्बन्धी व्यवस्था कार्यकारी समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ३

प्रमुख आयुक्त सम्बन्धी व्यवस्था

४. प्रमुख आयुक्तको नियुक्ति : ऐनको दफा १६ बमोजिमको प्रमुख आयुक्त, राष्ट्रिय परिषद्का निर्वाचित सदस्यहरू मध्येबाट एक जनालाई प्रमुख स्काउटले प्रमुख आयुक्तको रूपमा मनोनित गर्नेछ ।
५. प्रमुख आयुक्तको काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) प्रमुख आयुक्तको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।
- (क) नेपाल स्काउटको विकास र विस्तारको निमित्त आवश्यक नीति, योजना कार्यक्रम तयार गर्ने ।
- (ख) राष्ट्रिय परिषद् र राष्ट्रिय कार्यकारी समितिको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- (ग) नेपाल स्काउटको वार्षिक कार्यक्रमको आन्तरिक मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने र प्रगति प्रतिवेदन राष्ट्रिय परिषद्को बैठकमा पेस गर्ने ।
- (घ) नेपाल स्काउटको कार्य सञ्चालनको निमित्त आवश्यक श्रोतको खोजी गर्ने र प्राप्त श्रोतको परिचालन गर्ने, श्रोतको लेखाङ्कन, लेखापरीक्षण गरी, गर्न लगाई सोको विवरण सार्वजनिक गर्ने ।
- (ङ) नेपाल स्काउटका गतिविधिको सञ्चालन तथा विकासको लागि शिक्षण, प्रशिक्षण तथा अनुसन्धानको व्यवस्था गर्ने, गराउने ।
- (च) नेपाल स्काउटको तर्फबाट राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रिय, सरकारी वा गैर सरकारी सङ्घ संस्थासँग हुने सम्भौतामा प्रतिनिधित्व गर्ने, गराउने ।
- (छ) राष्ट्रिय कार्यकारी समितिको बैठक नबसेको अवस्थामा तत्कालै आवश्यक निर्णय

११

3

११

मै
सि

- लिई सो निर्णय राष्ट्रिय कार्यकारी समितिको बैठकबाट अनुमोदन गर्ने, गराउने ।
- (ज) आवश्यक परेमा कम्तीमा २४ घण्टाको अग्रिम सूचना दिई राष्ट्रिय कार्यकारी समितिको आकस्मिक बैठक बोलाउने, बोलाउन लगाउने ।
  - (झ) नेपाल स्काउटको व्यवस्थापकीय, प्रशासनिक एवं आर्थिक व्यवस्थापनको नेतृत्व प्रदान गर्ने ।
  - (ञ) राष्ट्रिय सचिव, निर्देशक एवम् आफ्ना मातहतका आयुक्तको राजीनामा स्वीकृत गर्ने ।
  - (ट) राष्ट्रिय सचिव एवं आयुक्तहरुको कार्य दक्षताको मूल्याङ्कन गरी पदीय जिम्मेवारी हेरफेर गर्ने ।
  - (ठ) स्थानीय, प्रदेश र राष्ट्रिय कार्यकारी समितिको निर्णय र सिफारिस अनुसार स्काउट, स्काउटर, पदाधिकारी, आयुक्तहरुलाई पदक, पुरस्कारको लागि सिफारिस गर्ने ।
  - (ड) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सभा, सम्मेलन तथा बैठकको नेतृत्व गर्ने, गराउने ।
  - (ढ) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सभा, सम्मेलन तथा बैठकमा सहभागी हुन प्रतिनिधि तोक्ने ।
  - (ण) तोकिए बमोजिमका कार्य गर्ने गराउने ।
  - (त) विश्व स्काउट संगठनको मूल्य,मान्यता,सिद्धान्तहरुलाई नेपाल स्काउटका कार्यक्रमहरुमा समहित गराउने
  - (थ) विश्वा स्काउट संगठन (WOSM/WAGGS) को सम्मेलन बाट पारित निती,योजना कार्यक्रम कृयाकलापहरुको नेपाल स्काउटमा कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

परिच्छेद - ४

प्रतिवेदन पेस गर्नुपर्ने सम्बन्धी व्यवस्था

६. वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्नुपर्ने: (१) प्रत्येक स्थानीय आयुक्तले स्थानीय स्काउटको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रदेश आयुक्त समक्ष पेस गर्नु पर्नेछ ।
- (२) प्रत्येक प्रदेश आयुक्तले प्रदेश स्काउटको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रमुख आयुक्त समक्ष पेस गर्नु पर्नेछ ।
  - (३) प्रमुख आयुक्तले नेपाल स्काउटको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रमुख स्काउट समक्ष पेस गर्नु पर्नेछ ।
  - (४) प्रमुख स्काउटले नेपाल स्काउटको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन नेपाल स्काउटको संरक्षक समक्ष पेस गर्नुपर्नेछ । पेश भएको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन नेपाल स्काउटको वेवसाइटमा राख्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ५

प्रदेश स्काउट सम्बन्धी व्यवस्था

७. प्रदेश स्काउटको स्थापना: (१) प्रदेश स्काउट सङ्गठनमा देहाय बमोजिमका परिषद् तथा

मै

4

म.स.स.

समिति हुनेछन् :

- (क) प्रदेश परिषद्
- (ख) प्रदेश कार्यकारी समिति
- (ग) प्रदेश सल्लाहकार समिति

८. कार्यालय तथा सचिवालय: (१)नेपाल स्काउटको प्रदेश स्काउटमा देहाय बमोजिमको कार्यालय तथा सचिवालय हुनेछ :

- (क) प्रत्येक प्रदेशको राजधानीमा एउटा प्रदेश स्काउट कार्यालय रहनेछ ।
- (ख) सम्बन्धित प्रदेशको प्रदेश स्काउट कार्यालय प्रदेश स्काउटको सचिवालयको रूपमा रहनेछ ।

९. प्रदेश परिषद्को गठन: (१) प्रदेश परिषद्को गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) सम्बन्धित प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्री - अध्यक्ष
- (ख) सम्बन्धित प्रदेश आयुक्त - उपाध्यक्ष
- (ग) प्रदेशभित्रका प्रत्येक स्थानीय तहका सक्रिय स्काउटरहरूमध्येबाट निर्वाचित भई आएका दशजना महिला र दशजना पुरुषका दरले बीस जना- सदस्य
- (घ) प्रदेशभित्रका स्थानीय तहका राष्ट्रिय तालिम दलका सदस्यहरूमध्येबाट निर्वाचित तीनजना महिला र तीनजना पुरुषका दरले ६ जना - सदस्य
- (ङ) प्रदेश योजना आयोगको सदस्य - सदस्य
- (च) सम्बन्धित प्रदेशको आर्थिक मामिला हेर्न मन्त्रालयको सचिव - सदस्य
- (छ) समाजसेवीहरूमध्ये एकजना महिलासहित तीन जना - सदस्य
- (ज) चन्दादाताहरूमध्येबाट दुईजना - सदस्य
- (झ) प्रदेश स्तरीय सुरक्षा निकायका प्रमुख चार जना - सदस्य
- (ञ) सम्बन्धित प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालयको सचिव - सदस्य
- (ट) शिक्षक महासङ्घ, प्याब्सन, एनप्याब्सन र हिसानले तोकेका प्रतिनिधि चारजना - सदस्य
- (ठ) सम्बन्धित प्रदेश कार्यालय प्रमुख कर्मचारी - सदस्य-सचिव

(२) उपनियम (१)को खण्ड (छ) र (ज) बमोजिमको सदस्यहरूको मनोनित प्रदेश आयुक्तको सिफारिसमा प्रदेश प्रमुख स्काउटले गर्नेछ ।

१०. प्रदेश परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार : (१)प्रदेश स्काउट परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) स्काउटको विश्वव्यापी आदर्श र मान्यताहरूको अनुसरण गर्दै सामाजिक सद्भाव र विश्वबन्धुत्वको भावना अभिवृद्धि गर्न नेपाल स्काउटका क्रियाकलापहरूमा प्रदेशस्तरमा निर्देशित गर्ने,
- (ख) नेपाल स्काउट प्रदेश कार्यालयको राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयमा बजेट सिफारिस गर्ने,
- (ग) प्रदेश परिषद्का बैठकमा पेस भएका वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रतिवेदन उपर छलफल गरी राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयलाई सिफारिस गर्ने,

5

म.स.स.

महोदय

(घ) नेपाल स्काउटको उद्देश्य पूर्तिका लागि राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयबाट निर्देशित भए अन्य कार्यहरू गर्ने, गराउने ।

११. प्रदेश परिषद् बैठक : (१) प्रदेश परिषद्को बैठक सम्बन्धी व्यवस्था देहायबमोजिम हुनेछ :-
- (क) प्रदेश परिषद्को बैठक सामान्यतया वर्षको एकपटक बस्नेछ ।
  - (ख) बैठकको अध्यक्षता प्रदेश प्रमुख स्काउटले गर्नेछ, अध्यक्षको अनुपस्थितिमा प्रदेश आयुक्तले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।
  - (ग) बैठकमा बहुमतको निर्णय मान्य हुनेछ, मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षले दिएको मत निर्णायक हुनेछ ।
१२. प्रदेश कार्यकारी समितिको गठन : (१) प्रदेश कार्यकारी समितिको गठन देहायबमोजिम हुनेछ :
- (क) प्रदेश परिषद्का निर्वाचित सदस्यहरू मध्येबाट एकजनालाई प्रदेश प्रमुख स्काउटले प्रदेश आयुक्त मनोनित गर्नेछ ।
  - (ख) खण्ड (क) बमोजिम प्रदेश प्रमुख स्काउटले परिषद्को निर्वाचन भएको मितिले ७ दिन भित्र प्रदेश आयुक्त मनोनित गर्नेछ ।
  - (ग) खण्ड (ख) बमोजिमको अवधिभित्र प्रदेश प्रमुख स्काउटले मनोनित गर्न नसकेमा प्रमुख आयुक्तले मनोनित गर्नेछ ।
  - (घ) यसरी मनोनित भएको प्रदेश आयुक्तले प्रमुख आयुक्तसँग समन्वय गरी बढीमा एघारजना सदस्यहरू मनोनित गर्न सक्नेछ, यसरी मनोनित गर्दा महिलाको अनुपात तेत्तीस प्रतिशत हुनु पर्नेछ ।
  - (ङ) प्रदेश कार्यलय प्रमुख कर्मचारी प्रदेश कार्यकारी समितिको सदस्य-सचिव हुनेछ ।
१३. प्रदेश कार्यकारी समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) प्रदेश कार्यकारी समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-
- (क) विश्व स्काउटको मूल्य मान्यता र नेपाल स्काउट ऐन २०५० तथा यस नियमावलीको अधीनमा रही, नेपाल स्काउटको उद्देश्य, लक्ष्य र दूरदृष्टिलाई सम्बन्धित प्रदेशमा स्काउटिङ अभियानको विकास र विस्तार गर्ने, गराउने ।
  - (ख) नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयका नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशनहरूलाई आफ्नो प्रदेशअन्तर्गतका स्थानीय तहहरूमा कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।
  - (ग) प्रदेश स्काउटको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयमा पेस गर्ने ।
  - (घ) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्काउटका गतिविधि, सभा, सम्मेलन, सेमिनार, तालिम, गोष्ठी, मुट, ज्याम्बोरी, क्याम्पोरी, इन्दावा तथा स्काउटका अन्य कार्यक्रमहरूमा भाग लिन प्रतिनिधिको छनौटका लागि सिफारिस गर्ने, तथा राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयको स्वीकृति र समन्वयमा प्रदेशअन्तर्गत त्यस्ता स्काउटका गतिविधिको आयोजना गर्ने, गराउने ।
  - (ङ) नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयका नीति तथा कार्यक्रम अनुरूप प्रदेश

महोदय

Handwritten signature

स्तरीय वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी प्रदेश स्काउट परिषद समक्ष पेस गर्ने ।

- (च) प्रदेशअन्तर्गतका स्थानीय तह कार्यकारी समितिको मातहतमा रहेका इकाइबाट सदस्यहरूको दर्ता तथा वार्षिक नवीकरणको अभिलेख तयार गरी नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयमा पठाउने ।
- (छ) नेपाल स्काउटका सम्बन्धित प्रदेशअन्तर्गतको कुनै निकाय, आयुक्त, पदाधिकारी, स्काउट मास्टर वा स्काउट सदस्यहरूले गरेको प्रशंसनीय कार्य तथा स्काउटिङ अभियानको विकास र विस्तारका लागि गरिएको उल्लेखनीय कार्यको मूल्याङ्कन गरी पदक, पुरस्कार र सम्मान प्रदान गर्न नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयलाई सिफारिस गर्ने ।
- (ज) नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयका निर्णय र समय समयमा प्राप्त हुने निर्देशनहरूको पालना गर्ने, गराउने ।
- (झ) स्काउटको समग्र विकास तथा स्काउट शिक्षाको विकासका लागि नियमित राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयबाट समयमा प्राप्त निर्णय, निर्देशिकाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।
- (ञ) नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयको नीति तथा निर्देशनअनुसार प्रदेशका विश्वविद्यालय, महाविद्यालय, विद्यालय तथा समुदायमा स्काउट इकाईको गठन, सञ्चालन गर्न, गराउन विशेष अभियान सञ्चालन गर्ने ।
- (ट) प्रदेशअन्तर्गत सञ्चालित एवम् सञ्चालन हुने विविध गतिविधिको निरीक्षण, नियन्त्रण, अनुगमन एवम् मूल्याङ्कन गर्ने गराउने र सोको प्रतिवेदन पेस गर्ने ।
- (ठ) सम्बन्धित प्रदेशमा स्काउट अभियानलाई प्रभावकारी बनाउन प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालयसँग नियमित समन्वय र सम्पर्क गर्ने र सोको प्रतिवेदन उक्त मन्त्रालयमा पेस गर्ने ।
- (ड) नेपाल स्काउटको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि स्वयम्सेवकीय सहयोग प्रदान गर्ने ।
- (ढ) नेपाल स्काउटका लक्ष्य र उद्देश्य प्राप्तिका लागि स्रोत साधन परिचलन गरी सोको लेखाङ्कन, लेखापरिक्षण, गर्ने गराउने ।

१४. प्रदेश आयुक्तको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) प्रदेश आयुक्तको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (क) सम्बन्धित प्रदेशमा नेपाल स्काउटको अभियानको विकास र विस्तारको लागि आवश्यक योजना तथा कार्यक्रम तयार गर्ने र सोको कार्यान्वयनका लागि प्रदेश कार्यकारी समिति तथा स्थानीय स्काउटसँग समन्वय गर्ने ।
- (ख) राष्ट्रिय कार्यकारी समितिको निर्णय र निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- (ग) प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय स्काउट र इकाईको निरीक्षण गरी स्काउट सङ्ख्या अभिवृद्धि गर्न प्रोत्साहित गर्ने गराउने ।
- (घ) स्रोत व्यवस्थापन गरी प्रदेशस्तरीय स्काउट कार्यक्रमहरूको आयोजना गर्ने

Handwritten signature

Handwritten signature

(Handwritten signature)

गराउने ।

- (ड) राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयको नीति निर्देशन अनुरूप रही प्रदेश स्काउट कार्यालयको दैनिक प्रशासनिक कार्य गराउने ।
- (छ) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालय, अन्य प्रदेश कार्यकारी समिति, स्थानीय तह र, स्थानीय स्काउटहरू तथा सरोकारवालाहरूसँग नियमित समन्वय र सहजीकरण गरी स्काउटको गुणात्मकता अभिवृद्धि गर्ने ।
- (झ) स्काउट प्रशिक्षकलाई तालिम सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।
- (ञ) आयुक्तको जिम्मेवारी हेरफेर गर्ने कार्यकारी समितिको बैठक नबसेको अवस्थामा तत्कालै आवश्यक निर्णय लिई सोको निर्णय प्रदेश कार्यकारी समितिको बैठकबाट अनुमोदन गर्ने, गराउने ।
- (ट) आवश्यक परेमा कम्तीमा २४ घण्टाको अग्रिम सूचना दिई प्रदेश कार्यकारी समितिको आफ्ना मातहतका राजीनामा स्वीकृत गर्ने वा जिम्मेवारी हेरेर गर्ने ।

१५. प्रदेश कार्यकारी समितिको सदस्यहरूको कर्तव्य र अधिकार: (१)प्रदेश स्काउट कार्यकारी समितिको सदस्यहरूको कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ :

- (क) सम्बन्धित प्रदेशमा नेपाल स्काउटको अभियानको विकास र विस्तारका लागि आवश्यक योजना तथा कार्यक्रम तयार गर्ने र सोको कार्यान्वयनका लागि प्रदेश स्काउटलाई सहयोग गर्ने ।
- (ख) सम्बन्धित स्थानीय स्तरमा स्काउट अभियानको विकास र विस्तारका लागि नेतृत्वदायी रूपमा कार्य गर्ने ।
- (ग) प्रदेश कार्यकारी समितिले दिएको जिम्मेवारी तथा प्रत्यायोजित अधिकारको प्रयोग गरी कार्य गर्ने ।
- (घ) नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयबाट निर्णय भई गठन भएका विभिन्न उपसमितिमा रही कार्य गर्ने ।

१६. प्रदेश कार्यकारी समितिको बैठक : (१) प्रदेश कार्यकारी समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था देहायबमोजिम हुनेछ ।

- (क) प्रदेश कार्यकारी समितिको बैठक सामान्यतया वर्षको दुईपटक बस्नेछ ।
- (ख) बैठकको अध्यक्षता प्रदेश आयुक्तले गर्ने छ, अध्यक्षको अनुपस्थितिमा जेष्ठ सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।
- (ग) प्रदेश कार्यकारी समितिमा कायम रहेको सम्पूर्ण सदस्य सङ्ख्याको एकाउन्न प्रतिशत सदस्यहरूको उपस्थित भएमा कार्यकारी समितिको बैठकको लागी गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (घ) बैठकमा बहुमतको निर्णय मान्य हुनेछ, मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षले दिएको मत निर्णायक हुनेछ ।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

परिच्छेद - ६

स्थानीय स्काउट सङ्गठन सम्बन्धी व्यवस्था

१७. स्थानीय स्काउटको स्थापना: (१) नेपाल स्काउटको प्रत्येक स्थानीय तहमा पालिका कार्यालय रहेको स्थानमा दैनिक कार्य सञ्चालन गर्न स्थानीय स्काउटको स्थापना गरिनेछ।
(२) स्थानीय स्काउटको सङ्गठन देहायबमोजिम परिषद तथा समिति हुनेछन् :
(क) स्थानीय परिषद्
(ख) स्थानीय कार्यकारी समिति
(ग) स्थानीय सल्लाहकार समिति
१८. स्थानीय स्काउट परिषद्को गठन : (१) स्थानीय परिषद्को गठन देहायबमोजिम हुने छ :
(क) सम्बन्धित स्थानीय तहको पालिकाको उपाध्यक्ष वा उपप्रमुख - अध्यक्ष
(ख) स्थानीय आयुक्त - उपाध्यक्ष
(ग) सम्बन्धित स्थानीय तहमा सक्रिय रूपमा कार्यरत राष्ट्रिय तालिम दलका सदस्यहरू मध्येबाट एक जना - सदस्य
(घ) सम्बन्धित स्थानीय तहको सुरक्षा निकायका इन्चार्ज - सदस्य
(ङ) सम्बन्धित स्थानीय तहमा सक्रिय स्काउटर मध्येबाट मनोनित - सदस्यहरू
(च) सम्बन्धित स्थानीय तहका विद्यालयका प्रमुखहरूबाट स्थानीय संरक्षकले मनोनित गरेको तीनजना - सदस्य
(छ) समाज सेवा एक चन्द्रादाताहरू मध्येबाट सञ्चालित स्काउट संरक्षकले मनोनित गरेका तीन जना - सदस्य
(ज) स्थानीय तहको शिक्षा तथा युवा हेर्ने कर्मचारी - सदस्य-सचिव
(झ) खण्ड (ङ) का सदस्यको हकमा महानगर भए नौजना महिला नौजना पुरुष गरी जम्मा अठारजना, उपमहानगर भए सातजना महिला सातजना पुरुष गरी चौधजना, नगर भए पाँचजना महिला पाँचजना पुरुष गरी जम्मा दशजना, गाउँपालिका भए तीनजना महिला, तीनजना पुरुष गरी जम्मा छ जना, सदस्यहरू निर्वाचन प्रक्रियाबाट छनौट गरिनेछ।
१९. स्थानीय परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) स्थानीय परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ।
(क) नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालय र प्रदेश कार्यालयको निर्णय एवम् निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने, गराउने।

१९

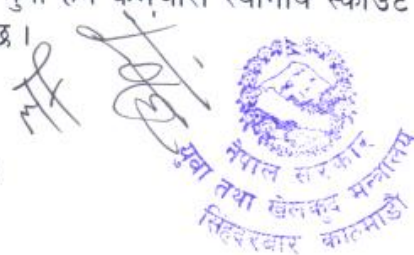
-
- (ख) वार्षिक कार्यक्रम, बजेट, प्रगति वितरण अन्य प्रतिवेदन र प्रस्तावहरू छलफल गरी प्रदेश कार्यालयमा सिफारिस गर्न ।
- (ग) स्थानीय स्काउटको विकास र विस्तारका लागि स्थानीय कार्यकारी समितिलाई आवश्यक सहयोग र अन्य कार्यका निम्ति उपयुक्त वातावरण सिर्जना गर्न सहयोग गर्ने ।
- (घ) नेपाल स्काउटको उद्देश्य पूर्तिको लागि राष्ट्रिय प्रधान कार्यालय, प्रदेश कार्यालय बाट निर्देशित भए अरू कार्यहरू गर्ने, गराउने ।

२०. स्थानीय परिषद्को बैठक सम्बन्धी व्यवस्था: (१) स्थानीय स्काउट परिषद्को बैठक सम्बन्धी व्यवस्था देहायबमोजिम हुनेछ ।

- (क) स्थानीय स्काउट परिषद्को बैठक सामान्यतया वर्षको दुई पटक बस्नेछ ।
- (ख) बैठकको अध्यक्षता स्थानीय प्रमुख स्काउटले गर्नेछ, अध्यक्षको अनुपस्थितिमा स्थानीय आयुक्तले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।
- (ग) स्थानीय परिषद्को कायम रहेको सम्पूर्ण सदस्य सङ्ख्याको एकाउन्न प्रतिशत सदस्यहरूको उपस्थित भएमा बैठकको लागी गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (घ) बैठकमा बहुमतको निर्णय मान्य हुनेछ, मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षले दिएको मत निर्णायक हुनेछ ।

२१. स्थानीय कार्यकारी समितिको गठन: (१) स्थानीय कार्यकारी समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) स्थानीय परिषद्का निर्वाचित सदस्यहरू मध्येबाट एकजनालाई स्थानीय संरक्षकले स्थानीय आयुक्तमा मनोनित गर्नेछ ।
- (ख) खण्ड (क) बमोजिम स्थानीय संरक्षकले परिषद्को निर्वाचन भएको मितिले ७ दिनभित्र स्थानीय आयुक्तले मनोनित गर्नेछ ।
- (ग) खण्ड (ख) बमोजिमको अवधि भित्र स्थानीय संरक्षकले मनोनित गर्न नसकेमा प्रदेश आयुक्तले मनोनित गर्नेछ ।
- (घ) यसरी मनोनित स्थानीय आयुक्तले महानगरमा यूवा तथा महिला बाट समवेशीता आधारमा बढीमा १९ जना, उपमहानगरमा १५ जना, नगरमा १३ जना र गाउँपालिकामा ११ जना आयुक्त र सदस्यहरूलाई स्थानीय कार्यकारी समितिमा मनोनित गर्न सक्नेछ, यसरी मनोनित गर्दा महिलाको अनुपात तेत्तीस प्रतिशत हुनुपर्नेछ ।
- (ङ) स्थानीय पालिकाको शिक्षा तथा युवा हेर्ने कर्मचारी स्थानीय स्काउट कार्यकारी समितिको सदस्य सचिव हुनेछ ।

(Handwritten signature)

२२. स्थानीय कार्यकारी समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१)स्थानीय कार्यकारी समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ :

- (क) स्थानीय परिषद्लाई आवश्यक, योजना र कार्यक्रम तयार गर्न सहयोग गर्ने, र स्थानीय स्काउटको विकास र विस्तारका लागि नेपाल स्काउट स्वीकृत नीति, योजना र कार्यहरूको कार्यान्वयन गर्ने ।
- (ख) स्थानीय परिषद्का निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- (ग) स्थानीय स्काउटका वार्षिक कार्यक्रमको आन्तरिक मूल्याङ्कन गर्ने गराउने र प्रदेश कार्यालयसमक्ष प्रगति विवरण पेस गर्ने ।
- (घ) स्थानीय स्काउटको कार्य सञ्चालनका लागि श्रोतहरूको परिचालन गर्ने र प्राप्त श्रोतहरूलाई स्काउटको विकास र विस्तारका लागि प्रयोग गर्ने । स्थानीय स्काउटको चल-अचल सम्पत्तिको सञ्चालन, संरक्षण, रेखदेख, सम्भौता, करार वा ठेक्कापट्टा तथा लेखापरिक्षण गराउने ।
- (ङ) स्थानीय स्काउटका गतिविधिहरूको सञ्चालन र विकासका लागि शिक्षण, प्रशिक्षण र अनुसन्धानको व्यवस्था गर्ने, गराउने ।
- (च) स्थानीय स्काउटलाई प्राप्त आर्थिक तथा अन्य सहयोग ग्रहण गर्ने ।
- (छ) विपद्जन्य वा दुर्घटनाको बेलामा उद्धार तथा सहयोग जस्ता अन्य मानवीय सेवा कार्यमा स्काउटलाई परिचालन गर्ने ।
- (ज) नेपाल स्काउट ऐन २०५० यस नियमावली र यस नियमावलीअन्तर्गत बन्ने विनियम एवम् आचारसंहिताअनुरूप स्थानीयस्तरमा स्काउटिङ गतिविधिलाई अगाडि बढाउने ।
- (झ) सम्बन्धित स्थानीय तहसँग नियमित रूपमा समन्वय गरी स्थानीय तह मातहतका सबै शैक्षिक संरचनामा स्काउटका इकाइको विकास, विस्तार गरी गुणात्मकता अभिवृद्धि गर्ने ।
- (ञ) स्थानीय स्तरमा सामुदायिक विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने गराउने ।
- (ट) स्थानीय तह स्तरीय स्काउटको तथ्याङ्क अद्यावधिक रूपमा तयार गर्ने र प्रदेश स्काउट कार्यालयमा पेस गर्ने ।

२३. स्थानीय कार्यकारी समितिको बैठक व्यवस्था: (१) स्थानीय कार्यकारी समितिको बैठक र गणपुरक सङ्ख्या सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) स्थानीय कार्यकारी समितिको बैठक सामान्यतया वर्षको चारपटक बस्ने छ ।
- (ख) बैठकको अध्यक्षता स्थानीय आयुक्तले गर्नेछ, अध्यक्षको अनुपस्थितिमा जेष्ठ सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।
- (ग) स्थानीय कार्यकारी समितिमा कायम रहेको सम्पूर्ण सदस्य सङ्ख्याको एकाउन्न प्रतिशत सदस्यहरूको उपस्थित भएमा कार्यकारी समितिको बैठकको लागी गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(Handwritten signature)

(घ) बैठकमा बहुमतको निर्णय मान्य हुने छ, मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षले दिएको मत निर्णायक हुनेछ ।

२४. स्थानीय आयुक्तको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१)स्थानीय आयुक्तको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) स्थानीय कार्यकारी समितिको बैठकको अध्यक्षता गर्ने ।
- (ख) स्थानीय परिषद् र स्थानीय कार्यकारी समितिले गरेका निर्णयहरू लागू र कार्यान्वयन गर्ने ।
- (ग) स्थानीय कार्यकारी समितिको बैठक नबसेको अवस्थामा तत्कालै आवश्यक निर्णय लिँदा सो निर्णय स्थानीय कार्यकारी समितिको बैठकबाट अनुमोदन गर्ने र गराउने ।
- (घ) अत्यावश्यक स्थितिमा कम्तीमा चौबीस घण्टाको अग्रिम सूचना दिई स्थानीय कार्यकारी समितिको आकस्मिक बैठक बोलाउने, बोलाउन लगाउने ।
- (ङ) स्थानीय सरकार, सङ्घसंस्था एवम् अन्य कुनै व्यक्तिसँगको सम्बन्धमा स्थानीय स्काउटको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने । सोको प्रयोजनको निमित्त पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने ।
- (छ) आयुक्तहरूको जिम्मेवारी हेरफेर गर्ने ।
- (ज) तोकिए बमोजिमका कार्य गर्ने ।
- (झ) नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालय र प्रदेशीक कार्यालयको परिपत्र कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

परिच्छेद - ७

इकाइ समिति

२५. इकाइको गठन: (१)नेपाल स्काउटको उद्देश्य, नीति र कार्यक्रमलाई उपयोगी र प्रभावकारी बनाउन समुदाय, विद्यालय तथा विश्वविद्यालयस्तरका बाल-बालिका, किशोर-किशोरी र युवावर्गलाई सहभागी गराई परिचालन गर्न देहाय बमोजिमका इकाइ हुनेछन् ।

- (क) छ वर्षदेखि एघार वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि क्व ब्राउनी प्याक
  - (ख) एघार वर्षदेखि सोह्र वर्षसम्मका किशोर-किशोरीका लागि स्काउट टूप
  - (ग) सोह्र वर्षदेखि उन्नाइस वर्षसम्मका किशोर-किशोरीका लागि भेन्चर स्काउट टूप
  - (घ) सत्र वर्षदेखि पच्चीस वर्षसम्मका युवा युवतीहरूको लागि रोभर रेन्जर ब्र्यु
- (२) इकाइ गठन देहाय बमोजिमका हुनु पर्नेछ :
- (क) सम्बन्धित इकाइको कम्तीमा दुईवटा समूह हुनु पर्नेछ र प्रत्येक समूहमा कम्तीमा छजनाको सहभागिता भएको हुनु पर्नेछ ।
  - (ख) प्रत्येक इकाइमा देहायबमोजिमका पदाधिकारी तथा सदस्यहरू भएको इकाइ समिति हुने छ ।

म.स.स.

- (३) इकाई समितिको गठन देहायबमोजिम हुनेछ :
- (क) संस्थाको प्रमुख वा विद्यालयको प्रधानाध्यापक एकजना - अध्यक्ष
  - (ख) शिक्षक एवं शिक्षिकाहरूमध्येबाट विद्यालयको अध्यक्षले तोकेको एकजना - सदस्य
  - (ग) विद्यालयका अध्यक्षले मनोनित गरेका स्काउटको अभिभावकहरूमध्येबाट दुईजना - सदस्य
  - (घ) विद्यालयका अध्यक्षले स्काउटको सिफारिसमा मनोनित स्काउटर एकजना - सदस्य
  - (ङ) अध्यक्षद्वारा मनोनित सम्बन्धित इकाईको स्काउटर एकजना - सदस्य सचिव
  - (च) संस्थाको हकमा संस्था प्रमुखले तोकेको व्यक्ति अध्यक्ष हुन सक्नेछ ।
  - (छ) माथिका खण्डहरूमा जसुकै लेखिएको भए तापनि खुल्ला इकाईको हकमा अध्यक्षबाट मनोनित स्काउटिङ विकासमा सहयोग गर्न व्यक्तिहरूमध्येबाट दुई जना मनोनित गर्न सकिनेछ । एउटै विद्यालय वा संस्थामा माथि उल्लेखित एउटा इकाई भन्दा बढी वा तीनवटा इकाईहरू भएको खण्डमा ग्रुप समिति नामकरण गरी कार्य सञ्चालन गर्नु पर्ने छ तथा ग्रुप समितिमा नौजना सदस्यहरू रहन सक्नेछन् ।
- (४) इकाई समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : इकाई समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।
- (क) सङ्घ संस्था वा विद्यालय सदस्य छात्र छात्राहरूलाई स्काउट शिक्षाप्रति आकर्षित गर्ने, गराउने ।
  - (ख) इकाई सुचारु रूपले सञ्चालन गर्न आर्थिक श्रोत जुटाउने ।
  - (ग) इकाई सञ्चालन गर्न स्काउटहरूलाई प्रोत्साहन र सहयोग गर्ने ।
  - (घ) स्काउटहरूको मूल्याङ्कन गरी पुरस्कारको लागि सम्बन्धित क्षेत्रमा सिफारिस गर्ने ।
- (५) इकाई समितिहरू नेपाल स्काउटको स्थानीय कार्यकारी समितिमा दर्ता हुनुपर्ने छ । इकाई समितिहरूको वार्षिक नवीकरण नेपाल स्काउटको स्थानीय कार्यकारी समितिले प्रत्येक वर्ष गर्नुपर्ने छ । यसरी नवीकरण भएका समितिहरूको विवरण सम्बन्धित प्रदेश कार्यालयमार्फत् राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ८

सम्मेलन तथा निर्वाचन सम्बन्धी व्यवस्था

२६. सम्मेलन तथा निर्वाचन सम्बन्धी व्यवस्था: (१) नेपाल स्काउटको सबै तहको सम्मेलन मार्फत प्रत्येक चार वर्षमा निर्वाचन हुनेछ ।
- (२) सम्मेलनले नेपाल स्काउटको सबै तहको निर्वाचन गोप्य मतदानद्वारा गरिनेछ ।

13

ने. ब. म.

(३) सम्मेलन, निर्वाचन तथा योग्यता सम्बन्धी अन्य व्यवस्थामा सम्पूर्ण स्काउटरहरूलाई मतदानवाट वञ्चित नगर्ने गरी राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयले निर्देशीकामा तोकिएका वमोजिम हुनेछ।

२७. **तदर्थ समिति गठन गर्न सकिने:** (१) प्रदेश तथा स्थानीय कार्यकारी समितिको हकमा यस नियमावली वमोजिमको कार्यकारी समितिको निर्वाचन भइनसकेको अवस्था वा निर्वाचित कार्यकारी समितिको कार्यकालको समाप्ति अगावै कुनै कारणवश विघटन भएमा वा निष्क्रिय भएमा, उक्त कार्यकारी समितिहरूको दैनिक कामकाज गर्न र यस नियमावलीअनुसार निर्वाचन गराउने प्रयोजनका लागि नेपाल स्काउटको तत्काल कायम रहेको राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले प्रदेश तथा स्थानीय तदर्थ समितिहरू गठन गर्न सक्नेछ।

(२) उपनियम (१) वमोजिम आवधिक निर्वाचन नहुँदा सम्मका लागि गठन गरिने प्रदेश तदर्थ समिति र स्थानीय तदर्थ समितिले विश्व स्काउटको सिद्धान्त, मूल्यमान्यता र नेपाल स्काउटको उद्देश्य, लक्ष्य र दूरदृष्टि अनुरूपको कार्य नगरेमा राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले जुनसुकै बेला विघटन गर्न सक्नेछ।

(३) उपनियम (१) वमोजिम गठन हुने तदर्थ समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार यसै नियमावलीमा व्यवस्था गरे वमोजिमको कार्यकारी समिति गर्ने काम, कर्तव्य र अधिकार हुनेछ।

परिच्छेद - ९

स्काउट आचार संहिता सम्बन्धी व्यवस्था

२८. **स्काउट, स्काउटर तथा पदाधिकारीले पालना गर्नुपर्ने आचारसंहिता:** (१) स्काउट, स्काउटर तथा पदाधिकारीहरूले पालना गर्नुपर्ने आचारसंहिता देहाय वमोजिम हुनेछ :

(क) स्काउटका आधारभूत सिद्धान्तलाई अक्षरशः पालना गर्नु पर्दछ।

(ख) स्काउट प्रतिज्ञालाई सकभर आफ्नो जीवन पद्धतिको अङ्गको रूपमा अवलम्बन गर्नु पर्दछ।

(ग) स्काउट नियमलाई दैनिक व्यवहारमा अनुसरण गर्नु पर्नेछ।

(घ) कुनै पनि भाषा, सम्प्रदाय, क्षेत्रीयता तथा धर्म विरोधी भावना राख्नु हुँदैन।

(ङ) सादा रहन-सहन र उच्च विचारलाई अपनाउनु पर्दछ।

(च) राष्ट्रिय भावना जाग्रित गरी देशमा भावनात्मक एकता ल्याउने काम गर्नु पर्दछ।

(छ) राष्ट्र र राष्ट्रियताप्रति सम्मानको भावना राख्नुपर्दछ।

(ज) स्काउटभित्रको तहगत प्रणाली (चेन अफ कमाण्ड) को पूर्ण पालना गर्नु पर्नेछ।

(झ) आफ्नो सेवा र पदअनुसारको आचरण पालना गर्नु पर्नेछ।

(ञ) पारस्परिक सदभावना र सम्मानको भावना राख्नु पर्दछ।

(ट) विश्व बन्धुत्व र भगिनीत्वको भावना जागृत गर्ने खालका आचरणको पालना

15

ने. ब. म.

मि. सि. सि.

गर्नुपर्नेछ ।

- (ठ) सेवा, अनुशासन, परोपकार, नैतिकता, सदाचार, सच्चरित्रता, धैर्यतालाई प्रोत्साहन दिनुपर्छ ।
- (ड) स्काउट संस्थाको मर्यादा, सम्पत्ति र प्रतिष्ठामा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा आघात पुऱ्याउने काम कारबाहीमा संलग्न हुनु हुँदैन ।
- (ढ) समाजसेवाको माध्यमबाट स्काउट स्वयम् अगुवा एवम् पथप्रदर्शक बन्ने प्रयास गर्नु पर्दछ ।
- (ण) देश, समाज र संस्कृति उत्थान र मर्यादा वृद्धिको लागि प्रयत्नशील रहनु पर्दछ ।
- (त) परिश्रमी तथा चरित्रवान नागरिक तयार गर्न स्वास्थ्य तथा सरसफाईप्रति सचेत रही स्वास्थ्यलाई अहित गर्ने चिजहरूलाई प्रयोग गर्नु गराउनु हुँदैन ।
- (थ) अनुशासनमा रही आफ्नो कर्तव्य इमान्दारिता र तत्परताका साथ पालना गर्नु पर्दछ ।
- (द) आफूभन्दा ठूलाको आदर तथा सानालाई माया गर्नु पर्दछ ।
- (ध) स्काउटको नीति र आदर्शको विपरीत हुने गरी अथवा नेपाल सरकार अन्य सङ्घ संस्था वा जनताको पारस्परिक सम्बन्धमा वा कुनै विदेशी राष्ट्रसँगको सम्बन्धमा खलल पर्न सक्ने गरी आफ्नो वास्तविक वा काल्पनिक नामबाट वा बेनामी कुनै लेख प्रकाशित गर्नु, प्रेसलाई खबर दिनु, विद्युतीय सञ्चार माध्यमबाट भाषण प्रसारित गर्नु , कुनै सार्वजनिक भाषण दिनु वा कुनै वक्तव्य प्रकाशित गर्नु हुँदैन ।
- (न) कुनै स्काउट तथा स्काउटर वा पदाधिकारीले अथवा प्रदेश र स्थानीय कार्यकारी समितिले नेपाल स्काउट राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयको पूर्व स्वीकृतिविना नेपाल स्काउटको नाउँमा स्वदेशी वा विदेशी सङ्घ संस्था सरकारसंग र व्यक्तिसँग कुनै प्रकारको सम्झौता गर्न हुँदैन तथा कुनै विदेशी संघ संस्था सरकार वा व्यक्तिबाट कुनै प्रकारको दान दातव्य प्राप्त हुने भएमा राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयमार्फत मात्र प्राप्त गर्न सकिनेछ । स्काउटहरूद्वारा संचालन हुने परियोजनाका लागि चाहिने आर्थिक तथा अन्य साधन प्राप्त गर्न माथिल्लो निकाय राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयमार्फत् मात्र प्राप्त गर्न सकिनेछ ।

२९. आचारसंहिता उल्लङ्घन गर्नेलाई सजाय: (१) स्काउटको आचारसंहिता उल्लङ्घन गर्ने व्यक्तिलाई देहाय बमोजिमको सजाय हुन सक्नेछ

- (क) अधिकार प्राप्त निकायले कसुर प्रमाणित भएमा पहिलोपटक तीन महिना, दोस्रो पटक एकवर्ष तथा तेस्रोपटक चार वर्षसम्मको लागि साधारण सदस्यबाट निलम्बन गरिने छ । तोकिएको अवधिमा आचरण सुधार नभएमा देहायबमोजिम सजाय हुन सक्नेछ ।
- (ख) स्काउटको कुनै पनि तहको पदाधिकारी बन्न र हुनबाट वञ्चित गर्ने, गराउने ।
- (ग) स्काउटको कुनै सभा सम्मेलन र अन्य क्रियाकलापमा समेत भाग लिनबाट

मि. सि. सि.
नेपाल सरकार
शुभा तथा खेलकुद मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं

मि. वि.

वञ्चित गर्ने, गराउने ।

- (घ) आचारसंहिता उल्लङ्घन भएको ठहर भएमा संस्थालाई प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा हानी नोक्सानीको लेखाजोखा गरी क्षतिपूर्ति गराई निलम्बनसमेत गर्ने गराउने ।
- (ङ) आचारसंहिता सम्बन्धी अधिकार प्राप्त व्यक्ति वा निकाय भन्नाले देहायबमोजिम हुनेछ ।
- (च) प्रमुख आयुक्तको सम्बन्धमा राष्ट्रिय परिषद्को दुई तिहाईबाट पारित भई प्रमुख स्काउटको सिफारिसमा,
- (छ) राष्ट्रिय कार्यकारिणी समितिका पदाधिकारी सदस्य वा अन्य आयुक्तहरूको हकमा प्रमुख आयुक्तको सिफारिसबाट प्रमुख स्काउटले,
- (ज) नेपाल स्काउटका राष्ट्रिय तथा प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूलाई सचिवबाट सिफारिस भई प्रमुख आयुक्तबाट,
- (झ) प्रदेश कार्यालयका पदाधिकारीहरूलाई प्रदेश आयुक्तको सिफारिसमा प्रदेश प्रमुख स्काउटबाट,
- (ञ) राष्ट्रिय तालिम दलका सदस्यलाई सम्बन्धित तालिम आयुक्तको सिफारिसमा प्रमुख आयुक्तले,
- (ट) स्थानीय तथा इकाइका पदाधिकारीहरू र सदस्यहरूको हकमा स्थानीय आयुक्तको सिफारिसमा प्रदेश आयुक्तबाट

(२) माथि उपनियमहरूमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि स्काउट आचारसंहिता पालना उल्लङ्घन गर्ने कुनै पनि स्काउट सदस्य, कुनै पनि कार्यकारी समिति पदाधिकारी एवम् सदस्य तथा कुनै पनि कार्यकारी समितिलाई देहायबमोजिम कारवाही हुनेछ । जसमा कुनै पनि इकाइका स्काउट सदस्य वा स्काउटका लागि इकाइ समिति, स्थानीय स्काउटअन्तर्गतका स्काउटका लागि स्थानीय कार्यकारी समिति, प्रदेश स्काउटअन्तर्गत स्काउटका लागि प्रदेश कार्यकारी समिति, केन्द्रीय तहमा राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले मातहतका जुनै तहको कार्यकारी समिति, स्काउट सदस्यहरूलाई आवश्यक कारवाही गर्न सक्नेछ । त्यस्तो कारवाही गर्दा सम्बन्धित कार्यकारी समितिले पन्ध्र दिनभित्र सफाई पेस गर्ने मौका प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम कारवाही भएमा पीडित पक्षले कारवाही गर्ने कार्यकारी समिति भन्दा एक तहमाथि पुनरावेदन गर्न सक्ने छ भने राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले गरेको कारवाही उपर चित्त नबुझेमा प्रमुख स्काउट समक्ष पुनरावेदन गर्नसक्नेछ । प्रमुख स्काउटले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

परिच्छेद - १०

विविध

३०. पदावधिको गणना सम्बन्धी व्यवस्था : (१) राष्ट्रिय, प्रदेश र स्थानीय परिषद् एवम् कार्यकारी समितिका सदस्यहरूको पदावधिको गणना गर्दा पदावधि सुरु हुने सालको असार चार गते

16

मि. वि.
नेपाल सरकार
विद्यालय तथा खेलकुद मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं

रि. बि.

गणना गरिने छ र चार वर्षको पदावधि नबढाई असार तीन गते पदावधि समाप्त भएको मानिनेछ ।

(२) राष्ट्रिय, प्रदेश र स्थानीय परिषद् एवम् कार्यकारी समिति र सदस्यको पद कुनै कारणवश रिक्त हुन आएमा बाँकी अवधिको लागि मात्रै सो रिक्त पदपूर्तिका लागि सम्बन्धित समितिको प्रमुखले मनोनित गर्नेछ ।

३१. कार्यविधि थप गर्न सकिने : (१) राष्ट्रिय कार्यकारी समितिको कार्यअवधि समाप्त भई कुनै कारणवश पुनर्गठन हुन नसक्ने अवस्था आईपरेमा दैनिक प्रशासन सञ्चालन गर्न बढीमा एक वर्षसम्मको लागि राष्ट्रिय परिषद्ले कार्य अवधि थप गर्न सक्नेछ ।

(२) प्रदेश र स्थानीय कार्यकारी समितिको कार्य अवधि समाप्त भई कुनै कारणवश पुनर्गठन हुन नसक्ने अवस्था आई परे प्रदेशको हकमा बढीमा एक वर्षसम्मको लागि राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले तथा स्थानीय पालिकाको हकमा प्रदेश कार्यकारी समितिले बढीमा एक वर्षसम्मका लागि कार्य अवधि थप गर्न सक्नेछ ।

३२. बैठक भत्ता तथा अन्य सुविधा : (१) राष्ट्रिय परिषद्, प्रदेश परिषद् र स्थानिय परिषदका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सदस्य तथा सदस्य सचिवले बैठकमा भाग लिए वापत नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयले स्वीकृत गरेको मापदण्ड अनुरूप बैठक भत्ता पाउनेछन् ।

(२) राष्ट्रिय, प्रदेश, स्थानीय कार्यकारी समितिका सम्पूर्ण पदाधिकारीहरुले बैठकमा भाग लिए वापत राष्ट्रिय परिषद्ले निर्धारण गरे बमोजिमको बैठक भत्ता तथा अन्य सुविधा पाउनेछन् ।

(३) नेपाल स्काउटको उद्देश्य प्राप्तिको लागि प्रमुख आयुक्त, सह-प्रमुख आयुक्त, आयुक्त, पदाधिकारी तथा सदस्यलाई कुनै काममा लगाउनु परेमा निजले प्राप्त गर्ने भ्रमण तथा होटल खर्च राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयको स्वीकृत मापदण्ड अनुरूप हुनेछ ।

३३. कोषको सञ्चालन: (१) नेपाल स्काउटको मूल कोषको सञ्चालन प्रमुख आयुक्त अनिवार्य र राष्ट्रिय सचिव वा निर्देशकको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ ।

(२) प्रदेश स्काउटको बैङ्क खाता प्रदेश आयुक्त र प्रदेश कार्यलय प्रमुख कर्मचारीको संयुक्त हस्ताक्षरबाट सञ्चालन हुनेछ ।

(३) स्थानिय स्काउटको बैङ्क खाता स्थानीय आयुक्त र स्थानीय तहको युवा खेलकुद र शिक्षा हेर्ने कर्मचारीको संयुक्त हस्ताक्षरबाट सञ्चालन हुनेछ ।

३४. कार्य सञ्चालन खाता : (१) नेपाल स्काउटको दैनिक कार्य सञ्चालनको लागि महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सहजीकरणमा आवश्यकताअनुसार बैङ्कमा एक वा एकभन्दा बढी बैङ्कमा कार्य सञ्चालन खाता खोल्न सकिनेछ । यस खातामा मूल कोषबाट प्राप्त निकास जम्मा हुनेछ र यस खाताको सञ्चालन प्रमुख आयुक्त वा निर्देशक र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

(२) कुनै दातृ संस्थाबाट स्काउटसंग सम्बन्धित कुनै परियोजना वा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आर्थिक सहयोग प्राप्त भएमा राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले त्योको कार्यविधि भित्र रहेर छुट्टै खाता सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

रि. बि.
नेपाल सरकार
युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय
सिंहदरवार काठमाडौं

संज्ञा

३५. नियमावलीमा संशोधन : (१) यस नियमावलीमा आवश्यक संशोधन गर्ने अधिकार राष्ट्रिय परिषदलाई हुनेछ ।
(२) नियमावली संशोधन सम्बन्धी प्रस्ताव कार्यकारी समिति बाहेक अन्यले प्रस्ताव पेस गर्ने भएमा राष्ट्रिय परिषद्को बैठक बस्नुभन्दा कम्तीमा तीन महिना अगावै कार्यकारी समितिमा लिखित रूपमा पेस गर्नुपर्नेछ ।
(३) नियम संशोधन सम्बन्धी प्रस्ताव राष्ट्रिय परिषद्मा उपस्थित दुई तिहाइ बहुमतबाट पारित भएमा नियम संशोधन भएको मानिनेछ ।
३६. बहुपदमा निर्वाचित हुन नसकिने :
नेपाल स्काउटको राष्ट्रिय, प्रदेश, स्थानीय परिषद् एवं समितिको सम्बन्धित कुनै एक निकाय मनोनित भइसकेको व्यक्ति अर्को निकायको परिषद् एवं समितिको बहुपदमा निर्वाचित हुन पाउने छैन ।
३७. राष्ट्रिय कार्यकारी समितिको विशेषाधिकार :
नेपाल स्काउटको प्रदेश एवम् स्थानीय कार्यकारी समिति कुनै निकायले ऐन, यस नियमावली र यसअर्न्तगत बन्ने विनियम वा संहिताको विपरीत कार्य गरेमा वा कानुनले निर्दिष्ट काम कर्तव्यको पालना नगरेमा राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले त्यस्तो समितिलाई निलम्बन वा भङ्ग गरी अर्को व्यवस्था नभए सम्मका लागि तदर्थ समिति गठन गरी कार्य सञ्चालन गर्न लगाउन सक्नेछ ।
३८. दर्ता नवीकरण :
नेपाल स्काउटसँग आवद्ध प्रदेश, स्थानीय तहका र सदस्यको सदस्यता प्राप्त र नवीकरण सम्बन्धी व्यवस्था दर्ता नवीकरण विनियममा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
३९. बुझबुझारथ : (१) ऐन, नियमबमोजिम पदावधि पूरा भई वा अन्य कुनै कारणवश साविकको कार्यकारी समिति कायम नरही नयाँ कार्यकारी समिति गठन हुने अवस्था आईपरेमा साविकको कार्यकारी समितिले हाल कायम कार्यकारी समितिलाई आफ्नो जिम्मा रहेको नगद जिन्सी आदि कुराको विवरण तयार गरी पन्ध्र दिनभित्र अनिवार्य रूपले रिपुर्चको बुझबुझारथ गर्नु पर्नेछ । यदि बुझबुझारथ गर्न नमानेमा त्यस्तो कार्यकारी समिति वा सम्बन्धित पदाधिकारीको घरघरानाबाट सरकारी सम्पत्ति अपचलन गरे सरह प्रचलित कानुनबमोजिम सरकारी दायित्व बहन गर्नु पर्नेछ ।
४०. अधिकार र प्रत्यायोजन : (१) राष्ट्रिय परिषद्, राष्ट्रिय कार्यकारी समिति, प्रमुख स्काउट, प्रमुख आयुक्त, सह-प्रमुख आयुक्त, आयुक्त वा राष्ट्रिय सचिवले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार मातहतको कुनै निकाय वा पदाधिकारी वा अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ । यसरी अधिकार प्रत्यायोजन गरेको विषयमा छिटो प्रमुख आयुक्तलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
(२) प्रदेश परिषद्, प्रदेश कार्यकारी समिति, प्रदेश आयुक्त वा अन्य कुनै पदाधिकारीले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकताअनुसार केही अधिकार मातहतको कुनै निकाय, पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ । तर एकपटक प्रत्यायोजित

संज्ञा

नेपाल सरकार
खेलकुड मन्त्रालय
विहदरवार, काठमाडौं

म.स.

भएको अधिकार पुनः अन्यलाई प्रत्यायोजन गर्न सकिने छैन । यसरी अधिकार प्रत्यायोजन गरेको विषय राष्ट्रिय प्रधान कार्यालयलाई जानकारी गराउनु पर्दछ ।

४१.

तालिम सम्बन्धी व्यवस्था : (१) विश्व स्काउटको मुल्य र मान्यताबमोजिम सहायक राष्ट्रिय प्रशिक्षक र राष्ट्रिय प्रशिक्षकको तालिम प्राप्त गरी उत्तीर्ण प्रशिक्षकहरु राष्ट्रिय तालिम दलको सदस्यको रूपमा रहनेछन् ।

(२) नेपाल स्काउटको स्वीकृत तालिम नीति, वयस्क विकास नीतिअनुरूप तोकिए बमोजिमको तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु सम्बन्धित स्काउट कार्यालय र राष्ट्रिय तालिम दलको कर्तव्य हुनेछ ।

(३) तालिम सम्बन्धी अन्य व्यवस्था अन्य नेपाल स्काउटको वयस्क विकास नीति र तालिम पद्धतीमा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

४२.

युवा कार्यक्रम सम्बन्धी व्यवस्था:

नेपाल स्काउटले बालबालिका तथा युवाहरुलाई निश्चित युवा कार्यक्रम (पाठ्यक्रम) तयार गर्न सक्ने छ । युवा कार्यक्रम सम्बन्धी अन्य व्यवस्था युवा कार्यक्रम नीतिमा तोकिए बमोजिम हुने छ । यस्तो पाठ्यक्रम लागु गर्ने सम्बन्धित निकायको स्वीकृतिको लागि मन्त्रालयमार्फत् प्रकृया अगाडि बढाउनु पर्नेछ ।

४३.

भण्डा र पोसाक सम्बन्धी व्यवस्था :

नेपाल स्काउटको सबै तहको भण्डा, स्काउट पोसाक, ब्याज, ब्याज पद्धती र स्काउट गीत विनियममा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

४४.

नेपाल स्काउट पसल र प्रतिलिपि अधिकार

(१) नेपाल स्काउटले प्रयोग गर्ने पोसाक, ब्याज तथा स्काउट सामग्री स्काउटका सदस्यलाई सहज, सरल र सुलभ तरिकाले उपलब्ध गराउन नेपाल स्काउट आफैले वा तोकिएको सेवा प्रदायकले नेपाल स्काउट पसल सञ्चालन गर्न सक्ने छ । यसरी पसल सञ्चालन गर्न नेपाल स्काउट राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले सोही क्षेत्रमा सेवा प्रवाह गर्न निश्चित अवधिका लागि नेपाल स्काउटको पोसाक, ब्याज तथा स्काउट सामग्री तयारी तथा बिक्री वितरण गर्न करार गर्न सक्नेछ । यसरी करार सम्भौता गर्दा सम्भौता नेपाल स्काउटलाई अधिकतम् लाभांश प्राप्त हुनेगरी सहज रूपमा स्काउटका सामग्रीहरुको उपलब्ध हुने सुनिश्चिततामा ध्यान दिनुपर्नेछ ।

(२) नेपाल स्काउटसँग सम्बन्धित चिन्ह, सामग्री, नाम तथा नेपाल स्काउटले आफु डिजाइन गरी प्रयोगमा ल्याउने सामग्रीको प्रतिलिपि अधिकार कानुन बमोजिम नेपाल स्काउटसँग मात्र सुरक्षित हुनेछ । यदि कुनै व्यक्ति वा संस्थाले प्रतिलिपि अधिकार विपरीतको कार्य गरेमा त्यस्ता व्यक्ति वा संस्थालाई प्रचलित कानुनबमोजिम कारवाही गरिनेछ ।

(३) प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी अन्य व्यवस्था नेपाल स्काउट ब्राण्ड म्यानुअल अनुसार हुनेछ ।

म.स.
नेपाल स्काउट तथा गिड कन्सल
सिंहदरवार, काठमाडौं

रि
रि

४५. **विनियम तथा निर्देशिका बनाउने अधिकार :**

राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले नेपाल स्काउट ऐन र यस नियमावलीको प्रतिकूल नहुने गरी, विनियम तथा निर्देशिका बनाई लागु गर्न सक्ने छ, र यसरी स्वीकृत भएका, विनियम तथा निर्देशिका अभिलेखको लागि मन्त्रालयलाई दिनुपर्नेछ ।

४६. **राजीनामा पेस गर्ने, स्वीकृति गर्ने र पदपूर्ती गर्ने अधिकार :**

नेपाल स्काउटको राष्ट्रिय, प्रदेश र स्थानीयको परिषद् र कार्यसमितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको राजीनामा स्वीकृति गर्ने अधिकार सम्बन्धित निकाय प्रमुखको हुनेछ ।

४७. **अवैतनिक स्काउट दूत :**

१) गैरआवासीय नेपालीहरूमध्येबाट नेपाल स्काउटले आफ्नो प्रतिनिधिको रूपमा प्रत्येक देशमा उपलब्ध भएसम्म एकजनालाई अवैतनिक स्काउट दूतको रूपमा ४ वर्षका लागि प्रमुख आयुक्तले मनोनित गर्न सक्नेछ ।

२) अवैतनिक स्काउट दूतले नेपाल स्काउटको आचरणबमोजिम कार्य नगरेमा जुनसुकै वखत प्रमुख आयुक्तले पदमुक्त गर्नेछ ।

४८. **बन्धुत्व स्काउटको मान्यता दिन सक्ने :**

यस नियमावलीमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि स्काउटप्रति इमान्दार, लगनशील र वफादार हुने कुनै व्यक्ति वा सङ्घ संस्था भएमा राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले त्यस्तो व्यक्ति वा सङ्घ संस्थाले गरेको कार्यको कदर गर्दै बन्धुत्व स्काउटको (Friends in Scouting) रूपमा मान्यता दिन सक्ने छ । यसका लागि नेपाल स्काउट राष्ट्रिय कार्यकारी समितिले तोके बमोजिम स्काउट फाउण्डेसनको स्थापना गर्न सक्नेछ ।

४९. **खारेजी र बचाउ :** (१) नेपाल स्काउट नियमावली, २०५१ र नेपाल स्काउट प्रदेश स्काउट संचालन नियमावली २०७७ खारेज गरिएको छ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको नियमावली बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै नियमावलीबमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

(३) यस नियमावलीअनुसार प्रदेश स्काउट परिषद्, प्रदेश कार्यकारी समिति, स्थानीय स्काउट परिषद् र स्थानीय कार्यकारी समिति गठन नभएसम्मको लागि उक्त परिषद् र समितिहरूले गर्नुपर्ने काम कारवाही यो नियमावली प्रारम्भ हुँदाका वखत कायम रहेको परिषद् र कार्यकारी समितिले गर्नेछ ।

अनुसूचि १

(नियम २ को खण्ड थ सँग सम्बन्धित)

स्काउट नियम

22

रि

स्फुट

- (क) स्काउट विश्वास योग्य हुन्छ ।
- (ख) स्काउट भक्त हुन्छ ।
- (ग) स्काउट उपयोगी र सहयोगी हुन्छ ।
- (घ) स्काउट सबैको मित्र हुन्छ र परस्परमा भ्रातृत्व तथा भगिनित्व कायम राख्दछ ।
- (ङ) स्काउट विनम्र हुन्छ ।
- (च) स्काउट प्राणीप्रति दयालु हुन्छ ।
- (छ) स्काउट अनुशासित र आज्ञाकारी हुन्छ ।
- (ज) स्काउट बहादुर हुन्छ र सधैं प्रसन्न रहन्छ ।
- (झ) स्काउट मितव्ययी हुन्छ ।
- (ञ) स्काउट मन, वचन तथा कर्ममा पवित्र हुन्छ ।

अनुसूचि २
(नियम २ को खण्ड द संग सम्बन्धित)
स्काउट प्रतिज्ञा

म (आफ्नो नाम) आत्मा साक्षी राखी आफ्नो मर्यादामा प्रतिबद्ध भई प्रतिज्ञा गर्दछु कि सकभर १) राष्ट्र र सत्य/निष्ठा /ईश्वर /धर्मप्रति आफ्नो कर्तव्य पालन गर्दछु ।

- २) सधैं परोपकार गर्दछु ।
- ३) सधैं स्काउट नियम पालन गर्दछु ।

स्फुट

